

Factsheet

SPORTVELDEN

WAT

Natuurlijk beheer van sportvelden

Sportvelden zijn in potentie belangrijk voor vogels. De velden én de groenstrook rondom kunnen zo worden ingericht en beheerd dat het gunstig is voor zowel de vogels als het sportveldonderhoud.

Profiterende soorten

- Omdat sportcomplexen vaak aan de rand van de bebouwde kom liggen en een relatieve rust hebben, vormen ze een aantrekkelijk leefgebied voor vogels.
- Grasvelden als voedselgebied in combinatie met nestplaatsen in groenstroken en gebouwen maken sportvelden geschikt voor vogels zoals spreeuw, groene specht en scholekster.

WAAROM

Schaalgrootte en actualiteit

- Het landoppervlak van Nederland bestaat voor ongeveer 1 procent uit sportterrein (CBS).
- Een groene omgeving is fijn om in te sporten en om sport te beleven en kan bijdragen aan de gezondheid van de mens. Een goed veld is ook belangrijk voor de kwaliteit van het spel, vogels kunnen hierbij helpen.

Impact op vogels

- Vogels kunnen een bijdrage leveren aan de beheersing van emelten en zwarte wegmieren.
- Het beheer van sportgrasvelden met chemische gewasbeschermingsmiddelen of de aanleg van kunstgras maken deze velden ongeschikt als leefgebied voor vogels.

HOE

Vogels als natuurlijke bestrijders op sportvelden

- Emelten zijn de larven van de langpootmug. Zij leven overdag ondergronds en eten 's nachts aan de bovengrondse groene delen van het gras. Ze kunnen kale plekken veroorzaken in sportgrasvelden.
- Voor spreeuwen zijn emelten een belangrijke voedselbron in het broedseizoen. Door een spreeuwvriendelijk sportveld te realiseren, kan ook de emeltenpopulatie worden begrensd.

HOE

- Zorg voor voldoende nestgelegenheid voor spreeuwen op maximaal 500 meter van het grasveld. Hang de nestkasten met meerdere bij elkaar in bomen, lichtmasten of aan gevels op een hoogte van twee tot vijf meter. Wanneer de eerste nestkast eenmaal bezet is, zal het bezettingspercentage van de kasten stijgen en kan men nestkasten bijplaatsen. Meer informatie: www.vogelbeschermingshop.nl/nestkast-spreeuw.
- Ook de scholekster eet emelten en andere bodemdieren. Scholeksters bouwen hun nest op platte grinddaken van clubhuizen, kantines of tribunes.
- Zwarte wegmieren eten schadelijke insecten die in de grasmat leven. Maar deze mieren kunnen zelf ook structurele schade veroorzaken onder paden en terrassen of zelfs gaten maken in een grasmat. Voor de groene specht is de zwarte wegmier een belangrijke voedselbron. Het planten van bomen met zacht hout, zoals populier of wilg, biedt nestgelegenheid voor de groene specht.

Natuurlijke inrichting van sportvelden

- Een natuurlijke grasmat heeft de voorkeur. Het gebruik van kunstgras verkleint de natuurwaarde van een sportcomplex namelijk aanzienlijk.
- Voldoende inheemse bomen en struiken rond de velden zijn belangrijk als voedselbron en nest- en schuilplaats voor vogels. Plant verschillende soorten aan en varieer in leeftijd en hoogte om zoveel mogelijk vogelsoorten aan te trekken.
- Hellingen op verschillende windrichtingen ingezaaid met een inheems kruidenmengsel dragen bij aan de soortdiversiteit en leveren voedsel voor vogels (insecten en zaden).
- Met de inzaai van wilde peen rond velden worden engerlingen op een natuurlijke manier bestreden. Wilde peen is een belangrijke voedingsbron voor de rozekeverdolkwesp, die parasiteert op engerlingen van rozekever. Engerlingen eten ondergrondse delen van het gras, waardoor kale plekken ontstaan.

Natuurlijk beheer van sportvelden

- Het gebruik van herbiciden, fungiciden en insecticiden is bij de meeste sportvelden nog gewoon, maar desastreus voor insecten en alle insect-etende dieren. Stop met het gebruik ervan!
- Snoei na het broedseizoen, zodat broedende vogels niet worden verstoord.

Goede voorbeelden

- Sportparken Middenmeer Voorland in Amsterdam Oost. Hier vindt vrijwillig natuurbeheer plaats samen met de omwonenden. Lees hierover op www.natuurjebestebeur.nl.
- Edese Golfclub Papendal. Hier hangen inmiddels 80 nestkasten voor spreeuwen.

Extra informatie

Voor vogelvriendelijk golfbaanbeheer bestaat het rapport 'Vogels en golfbanen, een leidraad voor vogelvriendelijk golfbaanbeheer'. Dit rapport is te downloaden via www.vogelbescherming.nl/vogelvriendelijk-golfbaanbeheer

Jouke Altenburg

WAAR

Zie ook stadsvogelfactsheet:
• Spreeuw

Deze factsheet is mede tot stand gekomen met financiële steun van:

JAAP VAN DUIJN
VOGELFONDS

Dinamo Fonds
DIEREN - NATUUR - MONUMENTEN

Barbara Eveline Keuning Stichting

Provincie Noord-Brabant

Shutterstock